

Politicorvm Libri Decem

Contzen, Adam

Colonia, [1621]

Cap. XXXVI. Morem Ecclesiæ esse, vt contra hæreses concilia colligat,
atque ita sentire SS. Patres.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95437](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95437)

demico continere, quam temere rebus ignotis, atque incertis consensum præbere. Sed hæc omitto, quamvis refutandis erroribus sufficiant. Hoc quarto: Quis auctoritate infallibili in scripturarum explicatione iudicium ferre possit? Si nemo est, iam ergo corpus hoc ex capite suo compactum, & connexum non est, nec xas ex se, ut loquitur Apostolus, vegetabilem vim spirituales gratiæ Ecclesiæ Christus impertit. Nec quicquam certi in multis fidei articulis habebitur: Ex primariis, & capitalibus fidei Calvinistica scitis est: Fidem, & iustitiam in omnibus sceleribus permanere. Negant hoc Lutherani, dubitant molles Calvinistæ, Bertius, & doctiores Hollandi, imo ita dubitando loquuntur, ut contrarium sentire se ostendant. Non decidit illorum iudicio rem scriptura, quia utrinque eam in suam rem citare solent. Nec evidens sententiæ suæ explicatrix est scriptura, cur enim huius rei, quam citavi, evidentiā scriptura. Lutheranis, & mollibus Calvinistis non allucet? Deinde scripturæ interpretationem se concedere illi aunt: Quis nostrum unquam scripturarum interpretationem sustulit? Certe nemo. Nos enim omnes libenter satemur, scripturas interpretatione egere, ita Wirtackerus, imo expresse adiungit: Eos qui grammaticum scripturæ sensum intelligunt, debere tamen audire scripturæ explicationem, ut melius intelligant. Hæc interpretatio in articulis controuersis cum his occurrit, quæ auctoritate tollitur? nulla, nisi Ecclesiæ, quæ nos docuit, scripturas nobis datas esse. Ecclesia autem suam nobis mentem per Christi vicarium, & Generale Concilium, quod sacram illam Rempublicam repræsentat, aperire solet. Sine cuius testimonio, et si scripturæ veritas certissima sit, nobis tamen est incognita, unde enim cognoscis hanc scripturam esse diuinam, quod Sinæ, & Canibales ignorant, nisi quia te ita docuit Ecclesia? illi autem etiam suâ linguâ Biblia legerent, diuinam tamen vocem esse non certo scirent. Facessat igitur illa hypocritis, quæ laudando verbum Dei, à verbo Dei receditur, & omnibus hæresibus latibulum paratur. Quid enim si Apocalypsin primipili Calvinistarum, negant esse scripturam, & cum illis Lutherani? concedunt autem posterii Calviniani? Quæ scriptura dicit: Apocalypsis est liber diuinus? At hoc credendum est, igitur firmâ auctoritate, falli, & fallere nescia proponendum est. Quod enim ex auctoritate creditur, non nisi ex veracitate referentis credibile sit, quicquid autem ab incertæ fidei auctore profisciscitur, audienti non immerito suspectum videri potest. Si igitur Ecclesia scripturarum usurpatrix, & commendatrix, in proponendis illis aberrat, cui certum esse potest, bonæ fidei esse literas, quas exhibet: Si igitur Ecclesia fallitur, falsa est scriptura, quæ illi perpetuæ infallibilitatis encomium tribuit, nec scripturæ credere teneor, cuius auctoritatem non nisi Ecclesiâ testatrice cognoui.

Ecclesiæ inuisibilis tribuunt auctoritatem.

§. 4. Alterum ærumnosum, & tenebrosum effugium, quo se in opacam noctem recondere frustra laborant. Non errare Ecclesiam inuisibilem aiunt. At vero Apostolus de eâ Ecclesiâ sermonem instituit, in quâ Apostoli, Euangelistæ, pastores, doctores audiuntur, ad quam accessus est. Cui adherentes non fluctuamus, nec circumferamur. Hæc igitur responsio in refutatam fallaciam recidit. Si enim aspectabilis Ecclesia non est, iudicium illa facere non potest, nec eius audiri decretum, quæ, an omnino sit, ignoratur. Deinde quam ridiculum est, si in re tam grauiris esse potest, Ecclesiam, illam cui Biblia facta nobis tradenti fidem habemus, nec de fallaciâ suspicamur, inuisibilem esse? Unde donatricem agnoscis, si cum donaret inuisibilis erat? Apostolus de illâ loquitur, quæ mentes gentilium obtinuit, cuius nutrices reges, quæ in monte posita latere non potest. Quam mirantur gentes, etiam quæ non sequuntur. Hoc factum est, inquit Augu-

stinus libro de vtilitate credendi) diuinâ providentiâ per Prophetarum vaticinia, per humanitatem, doctrinam, & Christi, per Apostolorum itinera, per martyrum contumelias, cruces, sanguinem, mortes: per sanctorum predicabim vram, atque in his vniuersis dignarebus tantis, atque virtutibus pro temporum opportunitate miracula. Cum igitur tantum auxilium Dei, tantum profectum, fructumque videamus: dubitabimus nos eius Ecclesiæ condere gremio, quæ usque ad confessionem generis humani ab Apostolica sede, per successiones Episcoporum, frustra hæreticis circumlatrantibus, & partim plebis ipsius iudicio, partim conciliorum grauitate, partim etiam miraculorum Maiestate damnatis culmen auctoritatis obtinuit? Cui nolle primas dare, vel summa profecto impietatis est, vel precipitis arrogantiæ. Nam si nulla certa ad sapientiam, salutemque animis via est, nisi cum eos rationi præcolit fides, quid est aliud ingratum esse opo, atque auxilio diuino, quam tanto labore prædita auctoritati velle resistere? Et si vnaquæque disciplina, quanquam vilis & facili, ut percipi possit, doctorem aut Magistrum requirit: Quid temeraria superbia plenius? quam diuinorum sacramentorum libros, & ab interpretibus suis nolle cognoscere, & incognitos velle damnare? Merito cognoscere non volent, si omnes simul interpretes fallere possunt, nec certum est fundamentum, si extra illud in arenâ tota ædificatio construui potest.

CAPVT XXXVI.

Morem Ecclesiæ esse, ut contra hæreses concilia colligat, atque ita sentire Sanctos Patres.

§. 1. NECESSARIO esse aliquam in Ecclesiâ auctoritatem, viam, & clare, distincteque inter partes iudicantem ostendi, eum iudicem pontificem agnoscunt Catholici, siue in Concilio Generali iudicet, siue etiam sine concilio, quod nunc non disputo, cum enim hæretici pontificem oderint, atque in eum multis modis exacerbat sint, illum frustra iudicem nominare nolo, continuo enim apostolos petent. Itaque Concilium generale propono, cuius si non est infallibilis auctoritas, proflus nulla est, quæ interpretationes scripturæ nobis certas efficiat, unde consensui ostendi tenebras, ac dubitationes religioni Christianæ penitus induci, & possessionem fidei mitis iactari modis, multoque maiorem confussionem oriri, quam in auctoritatem imperiorum, cum legum æquitas callidorum hominum verituti agitur, & iudiciorum sinceritas, ac metus sublatus est. Ingens est autem in Ecclesiâ Conciliorum etiam provincialium auctoritas, semperque vñs inualuit, ut ad mores recte formandos, hæreses infringendas, Episcoporum cætes colligerentur. Exordium petunt à facto Christi Domini, qui conuocatos Apostolos de summâ fidei interrogauit: Quem dicunt homines esse filium hominis? Et quem vos me esse dicitis? Apostoli etiam Act. 1. & 6. & 15. Concilio collecto Ecclesiam gubernarunt, errores euellerunt.

Conciliorum auctoritas & vñs.

Finis enim Conciliorum est fidei, & morum conservatio: Ipsa Catholica Christi Ecclesiâ sedula & cauta depositorum dogmatum custos, nihil in his unquam permutat, nihil minuit, nihil addit, non amputat necessaria, non apponit superflua, non amittit sua, non usurpat aliena. Sed omni industria hoc vñm studet, ut vetera fideliter, sapienter quæ tradendo, si quæ sunt illa antiquitus informata, & imbuta, accurer, ac poliat: si quæ iam expressa, & enucleata consoldet, & firmit: si quæ iam confirmata, & definita, custodiat. Denique quid unquam aliud Conciliorum decretis causa est, nisi ut quod ante simpliciter credebatur, hoc idem postea diligentius crederetur? Quod antea lentum predicaretur, hoc idem postea infan-

Officium conciliorum.

Pam synod vñm mon

instantius predicaretur: Quod ante securius credebatur, hoc postea sollicitius excoletur. Hoc inquam semper, neque quidquam praterea hereticorum nouitatibus excitata, Conciliorum suorum, legeris, Catholica perficit Ecclesia, nisi ut quod prius a maioribus solita traditione suscepit, hoc deinde posteris per scriptura Chirographum consignaret, magnam rerum summam paucis literis comprehendendo, & plerumque propter intelligentia lucem, non nouum fidei sensum noua appellationis proprietate signando.

*vsus Conciliorum per-
petuus.*
§. 2. Fuit ea igitur Episcoporum sollicitudo post Apostolos, vt quoniam persecutionis acerbitate præpediti Concilium generale facere non licuit, frequenter tamen in vnum conuenirent. Itaque Victor Papa Anno 198. imperante Seuero, Concilium indixit, & eodem fere tempore Ponticum, Gallicum, Osroenum, Asiaticum celebrata sunt. Anno 217. Africanum ab Agrippino Carthagenensi inditum. Anno 242. Labelitanum, Fabiano Pontifice, item Anno 149. Arabicum. Anno 253. Romanum sedē vacante, & Carthagenensē primum sub Cornelio Anno 254. Deinde eodem Pontifice 1. & 2. Romanum, item Italicum, & alterum Carthagenensē. Stephano vero Papa Ecclesiam moderante habitum est Concilium, quod dictum Africanum primum, item Iconiense, Synadense, & tria Carthagenensia, sub Papa Dionysio Roma, Antiochena duo. Sub Marcelino, Cirtense, Sinuellanum. Sub Marcello Eliberitanum, & duo Donatistarum Carthagine habita. Sub Melchiade, Romanū. Sub Siluestro Arelatense primum, Ancyranum, Neocesarense, Romanum, Alexandrina duo, Laodicenum, & alterum Romanum, ac denique Nicænum generale. Quis non admiretur illo tempore, quo furor gentilis exerce, & palam sauebat, hæreses vndique pullulabant, tantum animi fuisse fortibus illis Ecclesiæ heroibus, vt veluti in summa pace cæteris Episcoporum cogeret, fidei normam exponerent, hereticos exciderent? Non ignoro plures Synodos intra tempus illud fuisse, de illis loquor, quarum vel omnia, vel aliqua supersunt acta, nec tacerē libuit etiam conciliabula damnata, & hereticorum, nam illa ipsa nobis Ecclesiæ consuetudinem præposterā emulatiōe demonstrant. Sequentium temporum meminisse nihil opus est, ea habuerunt Generalia 17. prouincialium centurias, vt merito hoc amplecti auxilium debeat Ecclesia, quo semper vsa est, & eā felicitate, vt hæreses damnatæ ita interierint, vt earum memoria nunc nulla pene nisi in Catholicorum libris, quibus refutantur, supersit. Lubet hic attendere, quæ in capite 13. Tertulliani contra Pysicos doctissimus Pammilius commentatur.

*Pammilius
Synodorum
vsus de-
monstrat.*
Verba Tertulliani sunt. Aguntur precepta per Græcias illas certis in locis concilia ex vniuersis Ecclesiis, per quæ & altiora quaque in commune tractantur, & ipsa representatio totius nominis Christiani magna veneratione celebratur. Verba ex commentario Pameliano ista sunt. Atque adeo facit locus magnopere pro Conciliorum auctoritate. Quam confirmare solemus imprimis scripturis ipsidem, quibus Ecclesiæ auctoritatem, Matthæi 28. ac Luca 21. item illa Matth. 28. Vbi duo aut tres congregati fuerint in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Deinde pro eodem facit, quod in Apostolorum Concilio Hierosolymitano, Act. 15. disertis verbis Iacobus in hæc verba rescripsit: visum est Spiritui sancto & nobis. Quod ipsum tanquam facit Beatus Irenæus libro tertio, capite duo decimo. v. rex illius Synodi verbis vnicum DEVM probet aduersus Marcionem. Si quis vero primas post CHRISTVM Synodos nosse desideret, ad tempora vsque Tertulliani; inueniet imprimis Apostolorum Hierosolymitanæ celebratas, Act. 1. in electione Matthæi, Act. 2. in Pentecoste, Act. 6. in electione 7. Diaconorum, Act. 15. iam citatam, denique & illam de qua Galat. 2. quum Petrus in Apostolatū est ordinatus circumcissionis, Paulus vero inter Gentes. Quibus adde Concilium, in

quo Apostolorum Canones, & Constitutiones Apostolica, postea à Beato Clemente Romano recensita, sunt editæ. Item illud in quo electus fuit in Episcopum Hierosolymorum Iacobus frater Domini, iuxta quod scribit Clemens Alexandrinus 6. Hypotyposon, citatus ab Eusebio libro secundo, capite primo. Deinde habes Act. 13. Antiochenam, vbi segregati sunt à se multo BB. Paulus & Barnabas, ac Ephesinam, ad quam Paulus vocauit omnes Presbyteros, & Episcopos Ephesiorum, ac, quantum apparet, totius Asia, Act. 20. Videtur his adijcienda Corinthiaca, in qua (iuxta quod Beatus Augustinus asserit Epist. ad Casulanum) iuxta promissum suum, quod dixerat 1. Corinth. 2. Cetera quum venero disponam; de ritu Eucharistia multa statuit Paulus. Quum autem Can. 37. Apostol. statuatur, vti de religionis dogmatis, & Ecclesiasticorum controuersis singulis annis bis conuentus Episcoporum habeantur; non dubium quin in singulis prouincijs iam inde frequentes Synodi sint celebratæ; quarum statuta Romana, iam olim missa per Damasum Papam ad Aurelium Carthagenensem Episcopum, ex Epistola eiusdem constat, quam suis Conciliorum Canonibus præfixit B. Isidorus Hispalensis, qua dicit se nullum predecessorum suorum à B. Petro prætermisisse, de quorum statutis aliquid non miserit. An adludat ad Decretales Epistolas Romanorum Pontificum, quæ plerumque in Concilijs Romanis scriptæ sunt, etsi nobis ita videatur, Lectori tamen liberum relinquinimus iudicium; eundem remittentes ad libros Francisci Turriani, quos pro earum auctoritate conscripsit.

Præteriri tamen non possunt Concilia Romana, sub Clemente (quod dicit Anacl. Epist. 1.) Alexandro 1. Sixto 1. & Telephoro; quippe qui eorundem suis in Decretalibus meminerunt. Certe sub Victore de Paschalis die penè infinita enumerat Euseb. hist. lib. 5. capite 20. f. 22. postque eum Nicephorus libro quarto, capite 30. & nominatim Romanum præfide Victorē, ac Galliarum sub Beato Irenæo, in Occidente; item Casarea Palestine, Pontiper Osroenum, & Corinthiū siue Achaiicum; quibus addere licet Alexandrinum, cuius ipse Victor meminit Decret. 1. & Asia illud, in quo Nicephorus libro quarto, capite ultimo. scribit etiam Asianos (qui suis in Synodis contrarium definierant) Victori Papæ cecidisse, & idem Decretum publicasse. Atque hæc mihi videntur Concilia, quæ hic auctor per Græciæ actū commemorat. Facit præterea Eusebius eiusdem libro capite 23. mentionem, & post eum Nicephorus, (ex Apollinaris libro primo aduersus Montanum) Asia plurimorum conuentum, in quibus Montanus, cum suis affectis communionē depulsus fuit.

§. 3. Quamuis autem Pontificem merito audire debeant, cum, qui eius Cathedram deserit in Ecclesiā non sit, cum Romana fides sit Apostolica, cum sit matrix Ecclesia, & principalis; & Cathedra Petri, cum ab eā sit vnitas sacerdotalis exorta, cum ad illam perfidia non possit habere accessum, qui enim cum illo, cum Ecclesia Catholica communicat, qui cum illo non communicat, cum illa communicare non potest.

Ipsius etiam contemptus schismaticum, & hæreson est initium. Has, inquam, ob causas, quas ex Cypriano refero, cum merito Pastorem suum audire oporteret errantes, malo tamen Concilium illis proponere si forte eo lecto, vel audito odium nominis minus obfisteret fidei addiscendæ.

Omnes porro SS. Patres, & ipsa Concilia huius rei testes sunt; Concilia enim omnia Generalia sibi iudicium infallibile tribuerunt, etiam Nicænum, aliaque, quæ à Nouatoribus recipiuntur, quorum si incerta fuit auctoritas, culpa etiam, atque error perniciosus fuit. Verum auctoritates SS. Patrum Belarminus libro secundo, capite tertio:

Quicquid de re consuli poterit.